

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2024-2029

Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Psychologia wychowawcza
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Wydział Nauk o Zdrowiu i Psychologii
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Katedra Psychologii
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów	jednolite studia magisterskie
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	II rok, semestr 4
Rodzaj przedmiotu	kształcenia kierunkowego
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr Anna Wańczyk-Welc
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Katarzyna Tomaszek dr Anna Wańczyk-Welc

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
4	15	15							2

1.2. Sposób realizacji zajęć

√ zajęcia w formie tradycyjnej

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): Zaliczenie z oceną**2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

Zaliczone zajęcia z „Wprowadzenia do psychologii” i „Psychologia rozwoju człowieka”.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE**3.1 Cele przedmiotu**

C1	Przybliżenie problemów i zadań psychologii wychowania jako dyscypliny stosowanej.
----	---

C ₂	Charakterystyka wychowania, rozumianego jako wspieranie osoby w rozwoju, w różnych kontekstach społecznych i na poszczególnych etapach rozwoju.
C ₃	Przedstawienie różnych koncepcji i stylów wychowania, w sposób pozwalający na zidentyfikowanie ich praktycznych konsekwencji.
C ₄	Przygotowanie studentów do analizy psychologicznych podstaw wychowania, nauczania i rozwoju społecznego.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu Student:	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	ma pogłębioną wiedzę z zakresu psychologii wychowania i jej związek z funkcjonowaniem rodziny, ukierunkowaną na zastosowanie praktyczne w pracy z rodziną w różnych środowiskach wychowawczych, szczególnie w zakresie niesienia pomocy psychologicznej	K_W09
EK_02	w stopniu pogłębionym rozumie funkcjonowanie człowieka w różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfikę i procesy w nich zachodzące	K_W20
EK_03	potrafi rozpoznawać typowe i nietypowe problemy wychowawcze oraz samodzielnie zaplanować i wdrożyć sposób pomagania	K_U09
EK_04	potrafi projektować działania psychoedukacyjne o tematyce wychowawczej dla dzieci, młodzieży i dorosłych z wykorzystaniem technik skutecznej komunikacji	K_U11
EK_05	potrafi zaplanować psychologiczną interwencję wychowawczą adekwatnie do indywidualnego przypadku z wykorzystaniem odpowiednich metod pomocy psychologicznej	K_U14
EK_06	jest gotów do wsparcia rozwoju jednostki poprzez działania wychowawcze nakierowane na tworzenie prawidłowych więzi w środowiskach społecznych, ma pozytywne i twórcze nastawienie do nabywania nowej wiedzy psychologicznej związanej z wychowaniem i budowania warsztatu pracy psychologa wychowawcy	K_K04
EK_07	jest gotów do podejmowania działań wychowawczych indywidualnych i instytucjonalnych, szczególnie w odniesieniu do osób doświadczających krzywdy i cierpienia, wykorzystuje w tym celu kompetencje zawodowe i kieruje się zasadami etycznymi	K_K10

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
----

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Kształtowanie się psychologii wychowania – rys historyczny i podstawy teoretyczne.
Klasyczne poglądy na psychologię wychowania
Współczesna psychologia wychowania – definicja.
Funkcje psychologii wychowania
Modele socjalizacji wg R. Schaffera
Wychowanie a rozwój – wzajemna relacja.
Psychologiczne koncepcje człowieka a wizje wychowania
Style wychowawcze i ich praktyczne konsekwencje rozwojowe. Klasyczne i współczesne klasyfikacje stylów rodzicielskich.
Postawy rodzicielskie. Wybrane typologie postaw rodzicielskich.
Wpływ postaw rodzicielskich na rozwój dziecka – wybrane czynniki determinujące.
Kompetencje wychowawcze jako współczesny konstrukt w obszarze problematyki wychowania. Cechy osobowe kompetentnego wychowawcy.
Wymiary kompetencji wychowawczych i ich związek z błędami wychowawczymi.
Błędy wychowawcze – typologia, rodzaje.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Test kompetencji wychowawczych – samowiedza na temat własnych kompetentnych i niekompetentnych zachowań wychowawczych. Szczegółowa analiza wybranego błędu wychowawczego.
Zróźnicowanie środowisk wychowawczych człowieka na przestrzeni życia – rodzina, grupa rówieśnicza, szkoła, małżeństwo i rodzina oraz środowisko pracy. Rola rodziców i nauczycieli w systemie wychowania instytucjonalnego
Praca psychologów wychowawczych: z rodzicami i rodziną, w szkole z uczniami i nauczycielami-wychowawcami. Psycholog jako diagnosta, trener i kreator w sytuacjach wychowawczych.
Wybrane problemy pracy psychologów wychowania: z dziećmi o nietypowym rozwoju, z dziećmi i młodzieżą z destrukcyjnymi zaburzeniami zachowania, pochodzących z grup mniejszościowych (uchodźcy, migranci, grupy mniejszościowe itp.)
Projekt działań wychowawczych nakierowanych na pracę z dzieckiem i rodzicem.
Wdrażanie wychowawczych działań naprawczych w pracy z dzieckiem i rodzicem
Wybrane obszary oddziaływań wychowawczych: wychowanie zdrowotne i seksualne.
Wychowanie w kontekście zagrożeń współczesnego świata (m.in. social i mass mediów, gry komputerowe, dieta i zaburzenia odżywiania, substancje psychoaktywne).

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład z prezentacją multimedialną.

Ćwiczenia: analiza tekstów z dyskusją, praca w grupach (studium przypadku, dyskusja, burza mózgów), metoda projektowa.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	test zaliczeniowy, kolokwium zaliczeniowe, referat	w., ćw.
EK_02	test zaliczeniowy, kolokwium zaliczeniowe, referat	w., ćw.
EK_03	studium przypadku, aktywność, ćwiczenia wykonywane indywidualnie i grupowo, obserwacja w trakcie zajęć,	ćw.
EK_04	studium przypadku, aktywność, ćwiczenia wykonywane indywidualnie i grupowo, obserwacja w trakcie zajęć,	ćw.
EK_05	studium przypadku, aktywność, ćwiczenia wykonywane indywidualnie i grupowo, obserwacja w trakcie zajęć	ćw.
EK_06	prezentacja projektu grupowego, dyskusja, obserwacja w trakcie zajęć	ćw.
EK_07	prezentacja projektu grupowego, dyskusja, obserwacja w trakcie zajęć	ćw.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Wykład:

Test zaliczeniowy (EK_01; EK_02).

Test zaliczeniowy z treści omawianych podczas zajęć i lektur.

Zaliczony (ZAL) – wykazuje znajomość treści kształcenia poprzez poprawną odpowiedź na minimum 60% pytań testowych.

Niezaliczony (NZAL)– wykazuje znajomość treści kształcenia odpowiadając poprawnie na poziomie poniżej 60% pytań testowych.

Obecność na wykładzie – dopuszczalna 1 nieobecność.

Ćwiczenia:

Ocena wiedzy: (EK_01; EK_02, EK_03).

Kolokwium zaliczeniowe w formie testu .

Kryteria oceny zaliczenia kolokwium pisemnego:

ocena 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza)

ocena 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami)

ocena 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77%-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami)

ocena 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowolająca wiedza, z niewielką liczbą błędów)

ocena 3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowolająca wiedza z licznymi błędami)

ocena 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60%; (niezadowolająca wiedza, liczne błędy)

Referat dotyczący problematyki wychowania dzieci i młodzieży:

Zaliczony (ZAL) – student napisał referat, poprawny pod względem merytorycznym na podstawie literatury naukowej.

Niezaliczony (NZAL) w sytuacji, gdy:

- student nie złożył referatu do zaliczenia,
- student złożył pracę zawierającą błędy merytoryczne,
- praca jest napisana bez odniesienia do literatury naukowej,
- materiał na bazie referat został napisany jest niewłaściwy pod względem tematu pracy.

Ocena umiejętności: (EK_o4; EK_o5)

Studium przypadku dotyczące trudności wychowawczych:

Zaliczony (ZAL) – student przedłożył pracę poprawną merytorycznie: poprawny dobór i opis metod, poprawny opis trudności wychowawczych, poprawna interpretacja, poprawna propozycja wsparcia.

Niezaliczony (NZAL)– student nie złożył pracy na zaliczenie lub zawiera ona błędy merytoryczne, niepoprawnie dobrane lub zastosowane metody, nieadekwatny opis trudności lub braki w opisie, niepoprawna interpretacja, nieadekwatna propozycja wsparcia.

Ocena kompetencji: (EK_o6; EK_o7)

Ocena kompetencji będzie prowadzona w trakcie trwania zajęć poprzez obserwację aktywności studenta w zadaniach indywidualnych i grupowych, włączanie się w dyskusję, pracach grupowych – prezentacja zagadnień z zakresu psychologii wychowania na forum grupy.

Zaliczony (ZAL) – student prezentuje postawę nakierowaną na poszukiwanie źródeł problemów wychowawczych i metod wsparcia, aktywnie włącza się w proponowane metody pracy w grupie prezentując twórczą postawę do zdobywanej wiedzy i utrwalając kompetencje personalno-społeczne, podejmuje autorefleksję nad posiadanymi kompetencjami i sposobami ich rozwoju, na bazie wykonanego testu kompetencji wychowawczych, w sposób otwarty komunikuje pozytywne postawy względem osób doznających krzywdy i cierpienia, rozwijając swoje kompetencje zawodowe poprzez wykonywane zadania i prezentację grupową

Niezaliczony (NZAL)– student nie realizuje powierzonych mu prac indywidualnych (np. nie uczestniczy w samo diagnozie testu kompetencji wychowawczych), nie włącza się w proponowane zadania grupowe, nie uczestniczy w dyskusji.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	30
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego: - udział w konsultacjach,	1
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta:	6
- przygotowanie do testu zaliczeniowego	4
- przygotowanie do zajęć,	5
- przygotowanie do kolokwium,	4

- przygotowanie referatu w formie prezentacji multimedialnej	
SUMA GODZIN	50
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Liberska, H. i Trempała, J. (red)(2020). *Psychologia wychowania*. Wybrane problemy.

Warszawa: PWN. (wybrane fragmenty)

Brzezińska, A. (2020). *Psychologia wychowania*. W: J. Strelau (red.), *Psychologia*. Podręcznik akademicki. Tom 3, s. 227-257.

- wybrany aktualny artykuł naukowy o tematyce wychowawczej z czasopisma

Literatura uzupełniająca:

Brzezińska, A. (2020). *Psychologia wychowania*. W: J. Strelau (red.), *Psychologia*. Podręcznik akademicki. Tom 3, s. 227-257).

Gordon, T. (od 2002). *Wychowanie bez porażek*. Warszawa: Instytut Wydawniczy PAX. (wychowanie bez porażek w szkole; w praktyce)

Janicka, I., Liberska, H. (red.)(2020). *Psychologia rodziny*. Warszawa: PWN. (wybrane fragmenty).

MacKenzie, R. (od 2007). *Kiedy pozwolić? Kiedy zabronić?* Gdańsk: GWP. (kiedy pozwolić, kiedy zabronić w klasie; Nastolatki – kiedy...)

Kołąkowski, A., Pisula, A. (2018). *Sposób na trudne dziecko. Przyjazna terapia behawioralna*. Sopot: GWP.

Ockwell-Smith, S. (2020). *Łagodna dyscyplina*. Warszawa: Laurum.

Słupek, K. (2010). *Dyscyplina w klasie*. Kraków: Rubicon.

Przetacznik-Gierowska, M., Włodarski, Z. (2014). *Psychologia wychowawcza*. Tom 2. Warszawa: PWN.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej